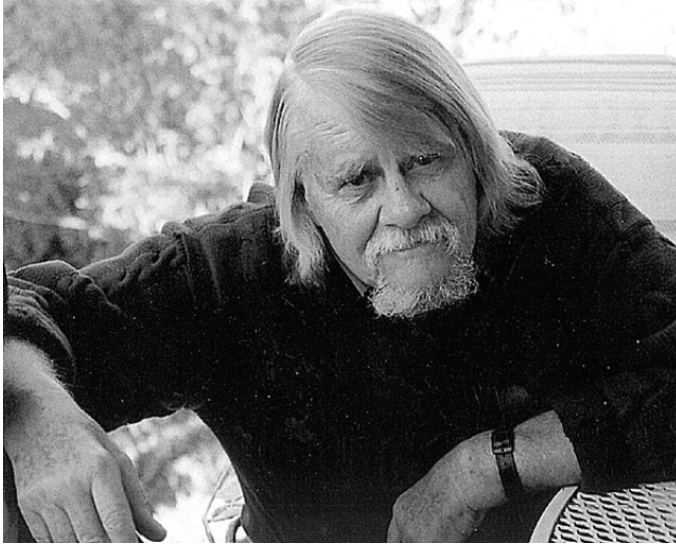

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ĀRZEMJU LOCEKLIS

ROLFS EKMANIS

10.02.1929 — 12.01.2017

2017. gada 12. janvārī ASV mūžībā aizgājis latviešu literatūrzinātnieks, LZA ārzemju loceklis Rolfs Ekmanis.

Rolfs Ekmanis dzimis Latvijā, Rīgā. Mācījies Rīgas 4. pamatskolā. 1945. g. kopā ar ģimeni emigrējies uz Vāciju, kur izglītojies Ausesķļa ģimnāzijā Augsburgā. 1950. g. pārcēlies uz dzīvi Amerikas Savienotajās Valstīs. Kā ASV armijas tulkis laikā no 1951. līdz 1953. g. bija nodarbināts Korejā. Absolvējis Viskonsinas universitāti, kur studēja politiskās zinātnes un slāvistiku, iegūstot maģistra grādu 1957. g. ar pētījumu par Vili Lāci kā padomju rakstnieku. Strādāja dažādās universitātēs ASV. 1966. g. Indiānas universitātē ieguva doktora grādu par pētījumu, kurā aplūkota krievu un latviešu padomju literatūru savstarpējā saistība no 1940. līdz 1960. g. 20. gs. 70. un 80. gados Rolfs Ek-

manis strādāja kā slāvistikas un baltistikas profesors Arizonas universitātē.

R. Ekmanis uzskatāms par amerikāņu un latviešu literatūras zinātnieku, tomēr viņa nozīmīgākie pētījumi veltīti tieši latviešu literatūras izpētei. Ekmani interesēja latviešu literatūras norises padomju laikā, padomju Latvijas rakstnieku dzīve un daiļrade. Viņš centās iepazīties ar literātu stāvokli okupētājā Latvijā, atmaskot varas spiedienu, kā arī saskatīt rakstnieku kalpību, nepaklausību vai vārdos ieslēpto pretošanos. Turklāt viņā dabiski apvienojās zinātnieka skrupulozā pieeja (citējumiem norādīti avoti) un esejista brīvais piegājiens.

R. Ekmaņa pirmā publikācija latviešu valodā bija raksts "Jaunā inteliģence nepadodas" žurnāla «Jaunā Gaita» 1958. g. 16. numurā. Ekmanis padziļināti interesējās

un mūža garumā atkārtoti rakstīja par Aleksandra Čaka, Elzas Stērstes, Ojāra Vācieša, Vizmas Belševicas, Ulda Bērziņa, Māras Zālītes darbiem. Apcere par Aleksandra Čaka eposu "Mūžības skartie" ievietota šī darba izdevumā Ņujorkā 1981. g. Viņa raksti par latviešu literatūru publicēti arī daudzos izdevumos angļu valodā, tajā skaitā, "The Journal of Baltic Studies", "Books Abroad".

Ekmanis bija izdevuma "The Baltic Review" grāmatu recenzēšanas nodaļas vadītājs (1960–1963). No 1980. līdz 1991. g. viņš vadīja arī gadskārtējo rakstu izdevumu "Latvija šodien", kurā atsevišķi materiāli no Latvijas bija iegūti slepenā ceļā. Publikācijām šajā izdevumā Ekmanis izmantoja pseidonīmu Māris Rauda.

R. Ekmanis strādāja arī radiostacijā "Brīvība — Brīvā Eiropa», kur bija līdzstrādnieks (1975–1990) un latviešu redakcijas vadītājs (1990–1993). No 1965. līdz 1989. g. Ekmanis bija arī viens no trimdas latviešu literatūras žurnāla "Jaunā Gaita" redaktoriem. 1998. g. kļuva par žurnāla galveno redaktoru, dodams izšķirošu ieguldījumu žurnāla tālākajā pastāvēšanā.

Akadēmiskajā vidē ASV un Latvijā īpaši augstu novērtēts Ekmaņa pētījums "Latvian Literature Under the Soviets: 1940–1975" ("Latviešu literatūra padomju varas laikā: 1940–1975", 1978), par kuru saņemta arī Pasaules brīvo latviešu apvienības K. Barona balva.

1998. g. Rolfs Ekmanis ievēlēts par LZA ārzemju locekli. Pēc gada saņēmis IV šķiras Triju Zvaigžņu ordeni. No 2002. g. R. Ekmanis. bija Latvijas Rakstnieku savienības biedrs.

Ar Rolfa Ekmaņa aiziešanu Latvijas humanitāro un sociālo zinātņu saime zaudē erudītu, ieinteresētu, labvēlīgu kolēģi, kuru vienmēr patiesi interesēja latviešu literatūras, kultūras, sabiedrības un zinātnes procesi. Rolfs Ekmaņa piederība Latvijas Zinātņu akadēmijai bija visnotaļ jūtama. Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļai pietrūks viņa draisko, bet gudro komentāru, reizēm dzejas formā, ko saņēmām atbildei uz mūsu paziņojumiem.

Sit tibi terra levis!

Latvijas Zinātņu akadēmija